

посібники за різними профілями навчання: «Азбука підприємництва», «Дизайн одягу», «Основи журналістики», «Вступ до сходознавства».

Утім, не можемо не зазначити недостатню реалізацію варіативного компонента через зміст навчальних посібників, що призводить до звуження тематики курсів за вибором та не сприяє повновартісному задоволенню освітніх інтересів і потреб учнів.

Література.

1. Васьківська Г. О. Особливості формування системи знань про людину в змісті підручника нового покоління. *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць. Київ : Ін-т педагогіки – Харків : ФОП Стеценко І. І., 2010. Вип. 1(10). С. 41–48.

2. Кизенко В. І. *Варіативний компонент змісту освіти в основній і старшій школі: теорія і практика* : [монограф.]. Київ, 2018. 405 с.

3. Кремень В. Г. *Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору*. Київ : Педагогічна думка, 2009. 520 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОЕКТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ГІМНАЗІЇ

Климчук І. О.,

*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу інновацій
та стратегії розвитку освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Оновлення навчальних програм та освітньої діяльності ЗЗСО відбувається відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462). Безпосередньо громадське обговорення на платформі EdEra та робота з оновлення програм виконується на виконання наказів Міністерства освіти і науки України № 52 від 13 січня 2017 р. і № 201 від 10 лютого 2017 р. У змісті освітньої діяльності основної школи/гімназії послідовно впроваджено підхід, який відповідає стратегічному напрямку розвитку освіти в контексті положень Концепції «Нова українська школа» (ухвалена рішенням колегії МОН України від 27/10/2016). Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності складається з цілої низки компонентів, зокрема кадрове, навчально-методичне, *матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності*; якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) [1].

Визначення організаційно-педагогічних засад проектування економічної складової освітнього середовища гімназії з урахуванням стандартів розвитку «Нової української школи» неможливе без попереднього аналізу нормативних документів. Згідно Положення про гімназію та її фінансово-господарську діяльність основними джерелами фінансування та формування кошторису гімназії/ЗЗСО є «... кошти засновника(ів); кошти місцевого (державного) бюджету, що надходять у розмірі, передбаченому нормативами фінансування загальної середньої освіти для забезпечення вивчення предметів в обсязі державних стандартів освіти; кошти, отримані від надання гімназією додаткових освітніх послуг; прибутки від реалізації продукції навчально-виробничих майстерень, від здавання в оренду приміщень, споруд, обладнання; кредити та інвестиції банків; добровільні грошові внески і пожертвування підприємств, установ, організацій та окремих громадян, іноземних юридичних та фізичних осіб тощо»[2].

Згідно Положення сучасна гімназія/ЗЗСО має такі фінансові можливості/права, а саме: «Заявності фінансових можливостей (асигнувань) гімназії можуть виділятися додаткові бюджетні кошти на факультативи, консультації, індивідуальне навчання та організацію позакласної

(гуртки, лекції, курси тощо), методичної, науково-експериментальної роботи. Гімназія має право фінансувати за рахунок власних коштів заходи, що сприяють поліпшенню соціально-побутових умов колективу тощо [2].

На практиці керівники гімназій/ЗЗСО стикаються з цілою низкою фінансових проблем, які теж потребують якомога швидшого розв'язання. Ось деякі з них. Кожен заклад має вести самостійну бухгалтерію. Отже, кожному закладу потрібен бухгалтер. Наприклад, у «Кімнаті школяра» достатньо за штатним розкладом півставки бухгалтера, водночас у закладах їх є по 1,5-и ставки. На перший погляд збільшується кількість посад. Водночас, на місцях відбувається ліквідація централізованої бухгалтерії управління освіти, де, наприклад, 21 посада, а після скорочення стало 6 посад бухгалтерів/фінансових працівників. Так що у підсумку видатки бюджету через автономізацію не зросли, а, навпаки, скоротилися. Слід також додати, у заклади освіти після скорочення пішли працювати бухгалтери, які до того працювали в управліннях і мали вузьку спеціалізацію: А в нових умовах один бухгалтер повинен вміти все, відповідно збільшився обсяг його роботи, що кардинально не позначилося на заробітній платі [3, 4].

Починаючи з 2018 року заклади освіти самостійно планують свої видатки, проводять необхідні закупівлі за бюджетні кошти. Раніше всі закупівлі були централізованими, їхні суми – більшими, отже проводилися тендери, і громада завжди могла проконтролювати, як витрачаються бюджетні кошти. Розпорощення коштів призводить до росту кількості дорогих закупівель. До того ж фінансові звіти, які публікують заклади освіти на своїх сайтах, є недостатньо інформативними. Водночас керівники міських управлінь освіти проблем не бачать. Так, по великих закупівлях, наприклад, продуктів харчування закладів освіти, як і раніше проводяться тендери. Якщо йдеться про менші суми, то тендери не потрібні. Але це не означає, що ситуація поза контролем. Так, управління освіти є розпорядником бюджетних коштів і заздалегідь проводить аналіз усіх закупівель. Усі закупівлі, що проводяться управліннями освіти, відбуваються на основі порівняння як мінімум трьох цінових пропозицій по кожному товару чи послугі, які оцінює тендерний комітет і на основі протоколу засідання приймає остаточне рішення. Починаючи з 2019 року такі ж тендерні комітети створені в самих освітніх закладах багатьох міст України. І процедура прийняття рішень така: обирається дешевший із запропонованих трьох [5, 6].

Серед позитивного слід також зазначити, що заклади освіти отримали можливість розпоряджатися коштами, тож у керівників з'явився стимул до економії та більш раціонального використання витрат. Однак не можна виключати, що з урахуванням браку коштів економити вони будуть, наприклад, на електроенергії, і діти, відповідно, будуть навчатися за недостатнього освітлення або у недостатньо теплих приміщеннях. Чи, наприклад, на зарплаті педагогам, відправляючи їх у неоплачувані відпустки. В принципі межі допустимої економії, насамперед, залежать не тільки від позиції самого керівництва школи, а й фінансового забезпечення громад, регіонів [5, 6].

Література.

1. Концепція нової української школи [Текст]: Концептуальні засади реформування української школи. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

2. Про затвердження Інструкції про організацію та діяльність гімназії. Інструкції про організацію та діяльність ліцею [Текст]: Наказ Міністерства освіти України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0007-96>

3. Полтавська гімназія № 13. Освітні програми, які реалізуються у гімназії. URL: <https://www.sch13.pl.ua/public/osvitni-programi-yaki-realizuyut-sya-u-gimnaziji>

4. Полтавська гімназія № 13. Результати моніторингу якості. URL: <https://www.sch13.pl.ua/diyalnist>

5. СТИК-Антикорупція.

Категорія:

Освіта. URL: <http://styknews.info/novyny/osvita/2016/05/25/z-1-veresnia-2018-roku-ukrainski-shkoly-mozhut-zapratsiuvaty-po-novomu>

6. Освітня реформа: друга школа втрачає спецстатус, гімназію — збережуть. URL: <http://vikna.if.ua/news/category/education/2018/04/04/83308/view>